

Буга В.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

декан факультету № 4

Донецький державний університет внутрішніх справ

НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

У світлі нових викликів сучасності та потреб українського суспільства у відбудові житлових кварталів, адміністративних будівель інших об'єктів інфраструктури, які були знищені чи пошкоджені внаслідок воєнних дій, розпочатих російським агресором, сфера будівництва набирає якісно та кілько нових обертів. Відповідно особливу значущість становить адміністративно-правовий механізм запобігання правопорушенням у означеній сфері, тим паче, що стан здійснення господарських робіт й без того характеризується динамікою зростання кількості вчинених протиправних деліктів (зокрема, недбалість у використанні технологій, порушення норм, правил та стандартів якості, розкрадання коштів та матеріалів, завищення обсягів і вартості будівельних робіт, корумпованість службових осіб підрядних організацій та державних контролюючих органів, порушення законодавства під час планування і забудови територій, самовільне будівництво тощо).

Наукове забезпечення є важливою складовою зусиль для покращення адміністративно-правового механізму запобігання правопорушенням у сфері будівництва. Однак, питання правової регламентації будівельних відносин є предметом уваги представників різних галузей правової науки, в тому числі цивільного, господарського, екологічного, кримінального права тощо. Втім, у загальному масиві науково-правових розробок з питань будівництва найбільшу частку становлять адміністративно-правові дослідження. Власне, це і не дивно, оскільки, з одного

боку, переважна кількість аспектів будівельної діяльності регламентуються адміністративним законодавством, а, з іншого, саме в управлінській (адміністративній) площині криються витoki багатьох проблем сучасного будівництва. У свою чергу, сутність реалізації наукових досліджень полягає в передачі їх результатів практиці, зокрема, законодавцеві, урядовим органам, підприємствам, установам, організаціям, що функціонують у сфері будівництва, а також громадськості, яка зацікавлена у безпеці та якості.

Насамперед, відмітимо, що основи запобігання правопорушенням, ключові аспекти адміністративно-правового регулювання будівельних відносин, стан, проблеми, закономірності і перспективи розвитку досліджувались значною кількістю вітчизняних науковців-адміністративістів, кожен з яких певною мірою розширив тематику питань, пов'язаних із зазначеною сферою та зробив вагомий внесок у розвиток адміністративно-правової доктрини. Проте саме активізація досліджень правового регулювання будівельних відносин почалася з кінця ХХ ст. До цього періоду відповідні розробки вирізнялися узагальненим характером при висвітленні особливостей нормативного забезпечення в галузі будівництва. Натомість протягом останніх двадцяти років стан наукових досліджень відзначається спеціалізацією доктринальних правових розробок при однозначному пануванні кількох базових (умовно виділених) напрямків, спрямованих на з'ясування реального правового потенціалу адміністративних процедур, адмі-

ністративної відповідальності (зокрема щодо окремих сфер відносин та окремих суб'єктів), адміністративного судочинства та загальних напрямків адміністративно-правового регулювання сфери будівництва. На нашу думку, саме посилення спеціалізації варто вважати пріоритетним напрямком адміністративно-правових досліджень майбутнього, що і дозволить сформулювати оновлений науковий базис для сучасного нормотворчого процесу, спрямованого на створення адміністративно-правових засад запобігання правопорушенням у сфері будівництва.

Для розвитку адміністративно-правового механізму запобігання правопорушенням у сфері будівництва вагоме значення мають праці А. В. Матвійчук. Позитивним елементом робіт автора стало те, що він проаналізував не тільки традиційно основні форми державного контролю, а й специфічні форми контролю: ліцензування видів господарської діяльності у будівництві; погодження або надання дозволів на здійснення будівельної діяльності; державний технічний нагляд; атестація та сертифікація відповідних фахівців; громадське обговорення [1]. Крім цього, було акцентовано увагу на те, що значна кількість правовідносин щодо контрольної діяльності в галузі будівництва врегульована підзаконними нормативно-правовими актами, які відіграють ключову роль у правому забезпеченні даної діяльності [1, с. 180]. Через це доцільними є зауваження автора, що дана ситуація призводить до того, що окремі правовідносини врегульовані тільки підзаконними актами і потребують подальшого врегулювання, але вже на рівні Закону України.

Не варто забувати і про дослідження феномену адміністративного судочинства [2] та контрольної-ревізійної діяльності у сфері будівництва роль котрих, у тому числі й у забезпеченні реалізації та захисту прав громадян, а також у процедурі припинення діяльності суб'єктів господарювання є достатньо важливою. Однак, незважаючи на появу значної кількості наукових робіт

з проблематики адміністративного судочинства взагалі (наприклад, праці Р. С. Мельника [3], О. М. Пасенюка [4], В. П. Тимошука [5], І. В. Шруб [6] та ін.), нагальні питання щодо специфіки участі таких суб'єктів у механізмі запобігання правопорушенням у сфері будівництва майже не досліджені.

Особливості реалізації механізму притягнення до адміністративної відповідальності у сфері будівництва розглянуто у дисертації Б. М. Семенко (2011 р.). Автором досліджено поняття адміністративно-правових відносин у галузі будівництва, їх місце серед інших суспільних відносин, визначено поняття та класифікацію адміністративно-правових засобів охорони відносин у галузі будівництва, а також подано юридичну характеристику адміністративних правопорушень у зазначеній сфері, розглянуто особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення в галузі будівництва, що, у свою чергу, надало можливість дисертанту удосконалити розуміння змісту адміністративної відповідальності в галузі будівництва через виділення та аналіз стягнень, застосовуваних до осіб, які вчинили правопорушення. До них автором віднесено: попередження, штраф, пеню, конфіскацію предметів, що безпосередньо пов'язані зі вчиненням правопорушення й перебувають у власності правопорушника, вилучення незаконно отриманої виручки, анулювання дозволу чи ліцензії, зупинення всієї діяльності юридичної особи на певний строк, припинення юридичної особи (примусовий поділ (реорганізація) або ліквідація) [7].

Групи суб'єктів адміністративних правопорушень в будівельній діяльності за критерієм зв'язку вчиненого правопорушення з господарською діяльністю виділено у дисертації І. М. Миронець (2012 р.) [8]. Дослідженню сучасних поглядів на адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі в контексті адаптації системи законодавства відповідно до *acquis communautaire* присвячена монографія О. В. Стукаленко (2016 р.) у якій виокремлено проблеми становлення, фор-

мування та подальшого розвитку будівельної галузі, визначено тенденції й напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення здійснення будівельної діяльності з урахуванням міжнародних стандартів. У монографії акцентовано увагу на необхідності оновлення змістовних положень адміністративно-правового забезпечення будівельної галузі шляхом визначення теоретичних засад, елементів його механізму, системи суб'єктів будівельної діяльності, узгодження положень адміністративно-деліктного законодавства, а також пріоритетних напрямів гармонізації чинного законодавства з міжнародними положеннями. Розглянуто пріоритетні кроки з удосконалення адміністративно-правового забезпечення будівельної галузі в Україні. Містяться пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, зокрема визначено комплексний підхід до побудови глави КУпАП, а також обґрунтовано структуру проекту й розкрито основний зміст Будівельного кодексу України, сфера дії якого охоплює організаційно-правові засади містобудування, будівництва інженерно-технічних та інших об'єктів в Україні [9].

Комплексним дослідженням адміністративно-правового забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва в Україні є дисертація К. Р. Резворович «Адміністративно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва» (2016 р.), у якій авторкою визначено ключові елементи державної політики у сфері будівельної діяльності, проаналізовано ознаки адміністративно-правових відносин у сфері будівництва, з'ясовано питання правового регулювання, в тому числі нормативно-правових засад державної політики у сфері будівельної діяльності, здійснено аналіз нормативно-правового регулювання повноважень та компетенції органів виконавчої влади у сфері будівництва, розглянуто зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва тощо. Крім цього, в дисертації розкриті концептуальні

положення забезпечення державного контролю у сфері будівництва як необхідного елементу системи адміністративно-правового регулювання будівельної діяльності [10].

Аналіз витрат та прибутку в будівництві, вивчення фінансових моделей для запобігання фінансовому шахрайству в будівельній галузі є дуже важливим завданням для забезпечення безпеки та надійності будівельних проєктів. Проблемі фінансового шахрайства в інвестиційно-будівельній сфері присвячено дисертаційне дослідження Г. М. Чернишова (2016 р.). Автором надано кримінально-правову характеристику фінансового шахрайства, здійснено аналіз його показників, розкрито механізм злочинної діяльності, виявлено та систематизовано характерні риси осіб, які вчинили ці злочини, встановлені особливості детермінації фінансового шахрайства в будівництві. За результатами дослідження запропоновано науково обґрунтовані напрями попередження фінансового шахрайства в інвестиційно-будівельній сфері на основі поєднання заходів соціального й кримінально-правового впливу та віктимологічної профілактики [11].

Особливе місце займає наукова праця Н. О. Шмігельської на тему: «Адміністративно-правове регулювання профілактики правопорушень у сфері економіки», у якій було розглянуто стан і загальний характер адміністративних правопорушень у сфері економіки в Україні. Визначено особливості реалізації адміністративно-правових заходів профілактики відповідних правопорушень. Розглянуто діяльність Національної поліції як суб'єкта забезпечення профілактики правопорушень у сфері економіки. Виокремлено світовий досвід профілактики правопорушень у сфері економіки та можливість його адаптації до законодавства України в контексті асоціації України з ЄС та забезпечення достатнього рівня економічної безпеки держави. Окреслено теоретичні і правові основи удосконалення профілактики економічних правопорушень суб'єктами профілактики. Запропоновано зміни та доповнення до зако-

нодавства України в частині профілактики правопорушень у сфері економіки [12].

Аналізуючи правовідносини у будівельній галузі не можна залишити осторонь уваги науковий доробок В. О. Резніченка, який об'єктом дослідження обрав суспільні відносини, що складаються у процесі здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування. Автор сформулював основні характеристики дозвільної діяльності у сфері містобудування та пропозиції щодо удосконалення її адміністративно-правового регулювання [13]. Безсумнівно, ефективне правове регулювання дозвільної діяльності, забезпечить розвиток як будівельної галузі економіки, так і суміжних галузей. З огляду на це, науковець визначив поняття дозвільної діяльності у сфері містобудування, як сукупність юридично значущих процедур, сутність яких полягає у розробленні та втіленні в життя комплексу заходів, спрямованих на недопущення можливої шкоди суспільним та державним інтересам, власності, особистій безпеці громадян внаслідок безконтрольного виготовлення, реалізації та використання будівельної продукції, котра може становити небезпеку для особи [13, с. 7].

Питання забезпечення дієвого адміністративно-правового механізму запобігання правопорушенням у сфері будівництва розкрито у дослідженні П. П. Кривошеїна (2017 р.). Серед ознак адміністративно-правового регулювання у сфері будівництва автор виділяє його соціальну значущість, оскільки торкається інтересів практично всіх громадян України. Слушним є зауваження, щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання будівництва в Україні, яке, на думку науковця, полягає в комплексі засадничих та адміністративних інструментарних чинників (планування, децентралізації, контролю, дозвільних проваджень, адміністративної відповідальності тощо), квінтесенцією яких є створення умов для динамічного розвитку будівництва в Україні шляхом максимального використання декларативних адміністративних процедур і будівельних стандартів ЄС

(Єврокоду), спрощення процедури початку будівництва на орендованій ділянці та усунення технічних бар'єрів [14].

Врегульовані нормами адміністративного права суспільні відносини, що виникають у сфері будівництва, стали об'єктом дослідження і В. В. Слончака. Автором розкрито природу адміністративних правовідносин у будівництві з урахуванням процесів децентралізації влади та принципів публічного адміністрування, проаналізовано суб'єктний склад, юридичні ознаки об'єктів та зміст адміністративних правовідносин, а також розкрито особливості адміністративних послуг у сфері будівництва [15].

Важливу роль у запобіганні правопорушенням у сфері будівництва і забезпеченні ефективного виконання будівельних проєктів відіграє фінансовий контроль. Дослідженню особливостей здійснення фінансового контролю у сфері інвестування у житлове будівництво присвячена дисертація Ю. О. Суркової (2017 р.). У роботі розкрито підхід до розуміння основних організаційно-структурних та прикладних проблем інструментів інвестування у житлове будівництво: цільових облігацій, фондів фінансування будівництва, фондів операцій з нерухомістю, інститутів спільного інвестування; встановлено, що ринкова трансформація контрольного середовища призводять до виникнення нових видів ризиків; обґрунтовано доцільність системних змін інституційних основ фінансового контролю та розроблено алгоритми контрольних дій щодо конкретних інструментів інвестування; окреслено етапи ризик-орієнтованого планування тематичного інспектування Державною аудиторською службою України на основі комбінування окремих модулів; запропоновано шляхи підвищення ефективності фінансового контролю держави на основі його приведення у відповідність до стандартів ЄС шляхом інституційної та методологічної модифікації; розроблено механізми забезпечення ефективності фінансового контролю інвестування у сфері житлового будівництва

шляхом використання методичних рекомендацій щодо проведення ревізій та фінансового розслідування з метою протидії правопорушенням у цій сфері [16].

Теоретико-правові засади адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері будівництва розглянув і К. О. Рибак в монографії «Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання» (2018 р.). Автором розкрито теоретичні та практичні питання адміністративно-правового регулювання містобудівної діяльності в Україні, обґрунтовується ідея про адміністративно-правову природу інституту містобудівної діяльності та доводиться необхідність виділення в якості самостійного галузевого утворення містобудівного права, з його наступним розміщенням у межах Особливого адміністративного права, вивчається стан та перспективи розвитку адміністративно-правового забезпечення організації та здійснення окремих напрямків містобудівної діяльності в Україні [17].

М. Є. Околович у дисертаційному дослідженні на тему: «Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування» (2018 р.) здійснила аналіз суб'єктів адміністративно-правового регулювання містобудівної діяльності системи органів місцевого самоврядування, способів та методів правового регулювання у цій сфері [18].

Під час окреслення сучасного стану наукових досліджень запобігання правопорушенням у сфері будівництва слід звернути увагу на низку інших розробок, які були підготовлені в останні роки. Так, наприклад, становить науковий інтерес стаття О. В. Запотоцької (2022 р.), у якій авторкою зазначено, що адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва є видом юридичної відповідальності, що полягає у впливі уповноважених органів державної влади, викликаному порушенням вимог законодавства, будівельних норм, стан-

дартів і правил та затверджених проектних рішень під час нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів чи споруд, що виявляється в цілеспрямованому застосуванні адміністративних стягнень передбачених ст. 96 КУпАП. Такий вид юридичної відповідальності сприяє якомога швидшому притягненню винної особи до відповідальності шляхом накладення на неї в установленому порядку адміністративного стягнення, що дає змогу стримувати поведінку правопорушника в майбутньому, а також запобігати вчиненню правопорушень іншими особами. Виходячи з запропонованого визначення, авторка виокремлює такі характерні ознаки адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері будівництва: 1) є наслідком учинення особою адміністративного правопорушення та формою адміністративного примусу; 2) має публічний обов'язковий характер, особливий процесуальний порядок реалізації та виховний вплив; 3) спрямована на охорону суспільних відносин [19].

Водночас, комплексному дослідженню проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні присвячена дисертація О. Л. Марченко (2022 р.). У роботі розкрито теоретико-методологічні засади дослідження адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. Авторка зауважує, що порушення будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва – склад правопорушення, визначеного ст. 96 КУпАП. Зазначене адміністративне правопорушення може бути вчинене як шляхом дії, так і бездіяльності, адже охоплює перелік діянь, які можна кваліфікувати як порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. Також у дисертації розглянуто поняття об'єкта правопорушення та їх види за ст. 96 КУпАП, висвітлено сутність суб'єктів, яких залежно

від порядку створення класифіковано на такі категорії: 1) посадові особи – юридичні особи; 2) фізичні особи – населення. Порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, як зауважує автор, є збірним адміністративним правопорушенням, а його склад зумовлений порушенням заборон, вимог, приписів визначених нормативно-правових актів [20].

Отже, стан наукових досліджень щодо означеної проблематики є доволі активним. Встановлено, що основна увага вчених та юристів-практиків в частині адміністративно-правового механізму запобігання правопорушенням у сфері будівництва зосереджена на питаннях щодо: 1) адміністративно-правового регулювання правовідносин та реалізації державної політики у сфері будівництва; 2) визначення шляхів та методів протидії правопорушенням; 3) розробку і вдосконалення методів екологічної оцінки впливу, яка допомагає передбачати та оцінювати можливі негативні впливи будівельних проєктів на довкілля; 4) соціального впливу будівництва на місцеві громади та способи забезпечення етичної практики в будівельних проєктах; 5) методів взаємодії з громадськістю та спільної участі у прийнятті рішень, щоб забезпечити більшу відкритість і врахування думок громадськості в плануванні та виконанні будівельних проєктів; 6) розробки нових методів

та підходів до будівництва, які сприяють сталості та довкіллю (включає планування зелених будівельних проєктів та використання відновлюваних джерел енергії); 7) удосконалення будівельних процесів за рахунок використання сучасних технологій (смарт, штучний інтелект тощо) для підвищення ефективності будівництва та контролю екологічних стандартів.

Безумовно, зазначені наукові дослідження сприяють вдосконаленню практики запобігання правопорушенням в сфері будівництва, однак у більшості допомагають вирішувати лише завдання кримінального провадження, технічні, господарські, екологічні, економічні та соціальні виклики у різних галузях будівельної діяльності, що обумовлює необхідність подальшого наукового пошуку, зокрема, щодо визначення стратегічних напрямів для суб'єктів запобігання протиправним діям з врахуванням, як тенденцій реалій суспільства, так і масштабного плану майбутньої післявоєнної відбудови. У цьому контексті важливим кроком є концептуалізація наукових ідей і підходів до створення якісно нового адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки, аналізу складових організації та здійснення будівельної діяльності, виявлення й профілактика порушень у означеній діяльності, удосконалення регулятивного законодавства й правозастосовної практики.

Анотація

У світлі нових викликів сучасності та потреб українського суспільства у відбудові житлових кварталів, адміністративних будівель інших об'єктів інфраструктури, які були знищені чи пошкоджені внаслідок воєнних дій, розпочатих російським агресором, сфера будівництва набирає якісно та кілько нових обертів. Відповідно особливу значущість становить адміністративно-правовий механізм запобігання правопорушенням у означеній сфері. У статті автором здійснений аналіз наукових праць, присвячених запобігання правопорушенням у сфері будівництва в Україні, дозволив встановити, що основна увага вчених та юристів-практиків в частині предмету дослідження зосереджена на питаннях: адміністративно-правового регулювання правовідносин та реалізації державної політики у сфері будівництва; визначення шляхів та методів протидії правопорушенням; розробку і вдосконалення методів екологічної оцінки впливу, яка допомагає передбачати та оцінювати можливі негативні впливи будівельних проєктів на довкілля; соціального впливу будівництва на місцеві громади та способи забезпечення етичної практики в будівельних проєктах; методів взаємодії з громадськістю та спільної участі

у прийнятті рішень, щоб забезпечити більшу відкритість і врахування думок громадськості в плануванні та виконанні будівельних проєктів; розробки нових методів та підходів до будівництва, які сприяють сталості та довкіллю (включає планування зелених будівельних проєктів та використання відновлюваних джерел енергії); удосконалення будівельних процесів за рахунок використання сучасних технологій (смарт, штучний інтелект тощо) для підвищення ефективності будівництва та контролю екологічних стандартів.

Такі наукові здобутки сприяють вдосконаленню практики запобігання правопорушенням в сфері будівництва, однак у більшості допомагають вирішувати лише завдання кримінального провадження, технічні, господарські, екологічні, економічні та соціальні виклики у різних галузях будівельної діяльності, що обумовлює необхідність подальшого наукового пошуку, зокрема, щодо визначення стратегічних напрямів для суб'єктів запобігання протиправним діям з врахуванням, як тенденцій реалій суспільства, так і масштабного плану майбутньої післявоєнної відбудови. У цьому контексті важливим кроком є концептуалізація наукових ідей і підходів до створення якісно нового адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки, аналізу складових організації та здійснення будівельної діяльності, виявлення й профілактика порушень у означеній діяльності, удосконалення регулятивного законодавства й правозастосовної практики.

Ключові слова: будівництво, сфера будівництва, адміністративні правопорушення, запобігання.

Buha V.V. Scientific support for the prevention of offenses in the field of construction in Ukraine

Summary

In light of the new challenges of modernity and the needs of Ukrainian society in the reconstruction of residential quarters, administrative buildings and other infrastructure objects that were destroyed or damaged as a result of military operations initiated by the Russian aggressor, the field of construction is gaining quality and several new momentum. Accordingly, the administrative and legal mechanism for the prevention of offenses in the specified area is of particular importance. In the article, the author's analysis of scientific works devoted to the prevention of offenses in the field of construction in Ukraine made it possible to establish that the main attention of scientists and legal practitioners in the part of the research subject is focused on the issues of: administrative and legal regulation of legal relations and implementation of state policy in the field of construction; determination of ways and methods of countering offenses; development and improvement of environmental impact assessment methods, which helps predict and assess possible negative impacts of construction projects on the environment; the social impact of construction on local communities and ways to ensure ethical practice in construction projects; methods of interaction with the public and joint participation in decision-making to ensure greater openness and consideration of public opinion in the planning and implementation of construction projects; developing new methods and approaches to construction that promote sustainability and the environment (including planning green building projects and using renewable energy sources); improvement of construction processes due to the use of modern technologies (smart, artificial intelligence, etc.) to increase the efficiency of construction and control of environmental standards.

Such scientific achievements contribute to the improvement of the practice of crime prevention in the field of construction, but in most cases they help to solve only the tasks of criminal proceedings, technical, economic, environmental, economic and social challenges in various fields of construction activity, which necessitates the need for further scientific research, in particular, regarding the defi-

inition of strategic directions for the subjects of the prevention of illegal actions, taking into account both the trends of the realities of society and the large-scale plan of the future post-war reconstruction. In this context, an important step is the conceptualization of scientific ideas and approaches to the creation of a qualitatively new administrative and legal mechanism for ensuring safety, analyzing the components of the organization and carrying out construction activities, identifying and preventing violations in the specified activity, improving regulatory legislation and law enforcement practice.

Key words: construction, field of construction, administrative offenses, prevention.

Список використаних джерел:

1. Матвійчук А. В. Контрольні провадження у галузі будівництва : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2010. 215 с.
2. Музичук О. М. Зарубіжний досвід організації діяльності судів та можливості його використання в Україні. *Наше право*. 2022. № 3. С. 227–233. DOI 10.32782/NP.2022.3.3
3. Мельник Р. С. Забезпечення законності застосування заходів адміністративного примусу, не пов'язаних з відповідальністю: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2002. 211 с.
4. Адміністративне судочинство України: підручник / за заг. ред. О. М. Пасенюка. К.: Юрінком Інтер, 2009. 672 с.
5. Тимошук В. П. Процедура прийняття адміністративних актів: питання правового регулювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2009. 214 с.
6. Шруб І. В. Функціонування адміністративних судів в Україні: організаційно-правові засади та їх реалізація: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2009. 210 с.
7. Семенко Б. М. Адміністративна відповідальність за правопорушення в галузі будівництва: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Запоріжжя, 2011. 193 с.
8. Миронець І. М. Адміністративно-правове регулювання будівельної діяльності в Україні : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. К., 2012. 235 с.
9. Стукаленко О. В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: монографія. К.: Центр учбової літератури, 2016. 376 с.
10. Резворович К. Р. Адміністративно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Київ, 2016. 194 с.
11. Чернишов Г. М. Фінансове шахрайство в інвестиційно-будівельній сфері: кримінологічне дослідження : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Одеса, 2016. 255 с.
12. Шмігельська Н. О. Адміністративно-правове регулювання профілактики правопорушень у сфері економіки: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2016. 173 с.
13. Резніченко В. О. Адміністративно-правові засади дозвільної діяльності у сфері містобудування. : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Харків, 2015. 194 с.
14. Кривошеїн П. П. Адміністративно-правове регулювання будівництва в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Київ, 2017. 218 с.
15. Слончак В. В. Адміністративно-правові відносини у сфері будівництва в умовах децентралізації влади: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Київ, 2017. 229 с.
16. Суркова Ю. О. Фінансовий контроль у сфері інвестування в житлове будівництво: дис. ... канд. економ. наук. 08.00.08. Київ, 2017. 202 с.
17. Рибак К. О. Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання: монографія. Київ. Видавн. дім «Гельветика», 2018. 250 с.
18. Околович М. Є. Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. Одеса, 2018. 258 с.

19. Слончак В. В. Адміністративно-правові відносини у сфері будівництва в умовах децентралізації влади. Гельветика. 2019, 204 с.
20. Запотоцька О. В. Адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2022. С. 554–558. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2022/134.pdf.
21. Марченко О. Л. Адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні: дис. ... док. філософ: 081. Київ, 2022. 211 с.